

De PPI: revolutie in de Nederlandse pensioenmarkt!

Onlangs verscheen de 'Evaluatie PPI'. In dit rapport – uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid – is de Premie Pensioen Instelling (PPI) geëvalueerd. De belangrijkste conclusie is dat voor deelnemers aan premieregelingen de komst van de PPI goed nieuws is. Het rapport concludeert dat de PPI heeft gezorgd voor innovatie en naar verwachting zal resulteren in een hoger pensioen van circa 13% met tegelijkertijd een lager risico voor de deelnemers. In deze bijdrage willen wij nader ingaan op de voordelen van een PPI.

Het zijn turbulente en verwarrende tijden voor het Nederlandse pensioenstelsel. Zo dreigt een generatieconflict waarbij onder meer de wijze van verdeling van de pensioenpremies tussen jongere deelnemers en oudere deelnemers ter discussie wordt gesteld. Bovendien zijn pensioenfondsen geconfronteerd met tekorten, blijft er onduidelijkheid over (pensioen)akkoorden die zijn gesloten, maar dan vervolgens toch niet worden doorgevoerd en - last but not least - is er ook nog de komst van een nieuwe pensioenuitvoerder: de zogeheten Premie Pensioen Instelling (PPI). Deze laatste ontwikkeling heeft nog onvoldoende aandacht gehad. Dat zal weldra hoogstwaarschijnlijk gaan veranderen. Want de PPI wint als nieuwe pensioenuitvoerder aan populariteit en kan een oplossing bieden voor veel problemen. Hoe komt dat en wat is een PPI?

Tot voor kort konden slechts verzekeraars en pensioenfondsen zich toeleggen op de uitvoering van de "tweede pijler" pensioenregelingen, ofwel de regelingen die hun oorsprong vinden in de arbeidsrelatie. Indien een werkgever een pensioen toezegt aan zijn werknemers, dan dient de werkgever deze onder te brengen bij een pensioenuitvoerder. Sinds 2011 kan dat ook bij een PPI. Echter, dan moet die regeling a) niet verplicht zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds en b) moet het gaan om een regeling zonder harde garanties, een premieregeling, internationaal ook wel een *defined contribution* (DC)-regeling genoemd.

In Nederland was men veelal van mening dat DC-regelingen inferieur zijn aan wat in het Nederlandse pensioenstelsel tot voor kort gebruikelijk was: regelingen met een uitkeringsgarantie, internationaal ook wel *defined benefit* (DB)-regelingen genoemd. Inmiddels is het besef doorgedrongen dat ook voor zulke regelingen harde garanties niet te geven zijn doordat deze in de praktijk onbetaalbaar blijken te zijn. Naar onze mening zullen daarom in de nabije toekomst ook in Nederland DC-regelingen de boventoon gaan voeren. In Engeland bijvoorbeeld, dat ook reeds lang een "DB"-stelsel kent, kan een zelfde ontwikkeling worden waargenomen.

Een pensioenfonds kan niet de eerst aangewezen uitvoerder voor een DC-regeling zijn omdat een pensioenfonds niet kan *ringfence*. DC en DB vermogens kunnen zo vermengen. Een PPI kan hier juist uitkomst bieden aangezien *ringfencing* bij een PPI wel mogelijk is.

De PPI bouwt het pensioenkapitaal op en voor Nederlandse regelingen kan de deelnemer vervolgens een uitvoerder naar keuze voor de uitkeringsfase uitzoeken (die levenslang bij een pensioenfonds of verzekeraar moet plaats vinden).

De PPI kan transparant en bovendien voor de individuele pensioendeelnemer op maat gesneden pensioenregelingen uitvoeren. De deelnemer heeft hierbij volledig inzicht in zijn of haar pensioenopbouw, heeft individuele pensioenrechten en kan eventueel zelf invloed uit oefenen op het beleggingsbeleid.

Daarnaast lijkt het erop dat vanaf 2015 de netto pensioenopbouw over het deel van het inkomen boven €100,000 bij pensioenregelingen die (verplicht) bij een pensioenfonds zijn ondergebracht, ook door een PPI kunnen worden uitgevoerd. Bovendien heeft het Hof van de EU zeer recent bevestigd dat DC-pensioenuitvoerders zoals de PPI aanspraak kunnen maken op een BTW-vrijstelling voor vermogensbeheerdiensten en aanverwante administratieve dienstverlening, terwijl DB-pensioenuitvoerders volgens het Hof van de EU daar in beginsel niet voor in aanmerking komen. Deze ontwikkelingen zullen de aantrekkelijkheid van de PPI ten opzichte van de gevestigde pensioenuitvoerders verder versterken.

Met de komst van de PPI is in de Nederlandse markt voor arbeidsgerelateerde pensioenregelingen een ware concurrentieslag ontstaan tussen verschillende verzekeraars en vermogensbeheerders die via een PPI een pensioenoplossing aanbieden. Dat is een goede zaak. De toegenomen marktwerking heeft nu al geleid tot meer efficiëntie in de organisatie van de uitvoering en fors lagere uitvoeringskosten, hetgeen positief is voor de deelnemer. Bovendien krijgt ook de Nederlandse pensioenuitvoeringsmarkt hierdoor een nieuwe impuls waarbij de PPI ook kansen biedt voor de zich ontwikkelende internationale pensioenmarkt. Want ook voor buitenlandse DC-regelingen kan de PPI heel goed als uitvoerder optreden. Die ontwikkeling - met de Nederlandse pensioen know-how als exportproduct - zal naar verwachting gaan plaats vinden nadat de eerste nationale PPI's goed zijn warmgedraaid.

Contacts

Wijnanda Rutten

+31 20 711 9171

wijnanda.rutten@cliffordchance.com

Hans van Meerten

+31 20 711 9155

hans.vanmeerten@cliffordchance.com

Pascal Borsjé

+31 20 711 9698

pascal.borsje@cliffordchance.com

Er is in bepaalde kringen nog veel kritiek op de PPI. Dat betreft echter voornamelijk (overigens vaak onterechte) kritiek op de DC-regeling zelf. Echter, de PPI als pensioenuitvoerder moet vooral niet vereenzelvigd worden met de inhoud van de regeling. Indien het zo is dat sociale partners in toenemende mate naar DC-regelingen willen (of moeten) overschakelen, dan is dat de nieuwe realiteit en moet men zich daarnaast focussen op de best mogelijke uitvoeringssituatie.

In plaats van het door sommigen bepleitte nationaliseren van onze pensioenfondsen, kan ook gekeken worden op het behalen van meer kostenefficiëntie door marktwerking waarin de traditionele pensioenuitvoerders bijvoorbeeld samen met een PPI een nieuwe rol kunnen vervullen. Daar liggen nu juist ook kansen voor de traditionele pensioenfondsen en is er sprake van een win-win situatie. De PPI, we gaan er nog veel van horen.

This publication does not necessarily deal with every important topic or cover every aspect of the topics with which it deals. It is not designed to provide legal or other advice.

Clifford Chance, Droogbak 1A, 1013 GE Amsterdam, PO Box 251, 1000 AG Amsterdam

© Clifford Chance 2014

Clifford Chance LLP is a limited liability partnership registered in England and Wales under number OC323571. Registered office: 10 Upper Bank Street, London, E14 5JJ. We use the word 'partner' to refer to a member of Clifford Chance LLP, or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications. Clifford Chance LLP is registered in the Netherlands with the commercial register of the Chambers of Commerce under number 34360401. For our (notarial) third party account details, please see www.cliffordchance.com/nlregulatory

www.cliffordchance.com

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Casablanca ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Jakarta* ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh ■ Rome ■ São Paulo ■ Seoul ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with Clifford Chance.